

Het Oisterwijkse gevoel

Van Roland Smulders verschenen eerder:

Een spoor van Adam, roman
Geef mij de schuld, roman
Parels en draken, columns
Weg naar de vrijheid, roman
Bij deze dan, columns
Gewoon anders, verhalen
De stoel van Fred, verhalen
Ze doen het er gewoon om, columns
Palabinda, verhalen
Raar blijft het, columns
Tegen het licht, columns
Ik bedoel maar, columns
Het is maar hoe je het bekijkt, columns
Corona en andere ongemakken, columns
Geen zorgen, columns
Met het oog op Oosterwijk, columns
Luis in de pels, columns
Diepzinnig bezig, columns
Een passend woord, columns
Achter het rookgordijn, columns
Er komt geen einde aan, columns
Een soort proteststem, columns
Kritische notenkraaker, columns
Ik ben slechts de nar, columns
Een bizarre optocht, columns
Voordragen uit eigen werk, columns
Wakker in een andere wereld, columns

Het Oisterwijkse gevoel

Roland Smulders

Schrijver: Roland Smulders
Coverontwerp: Roland Smulders
ISBN: 9789464926446
© 2023 Roland Smulders

Dichter bij huis

Een jonge plaatsgenoot van mij haalde het wereldnieuws door zich in de pretraket van supermiljardair Jeff Bezos tot jongste ruimtevaarder te laten kronen. Hoeveel ervoor is betaald blijft geheim, maar weinig zal het niet zijn. Misschien dat er daarom stemmen opgaan de prestatie op een passende wijze te belonen. Niet dat de jongen gaat denken dat het ons onverschillig laat. Hij is tenslotte geen sporter die na jaren trainen naar Japan reisde om zijn of haar lauwerkrans op te halen.

De Olympische Spelen waren amper afgetrapt door de Japanse keizer, of de waarheid liet zijn lelijke gezicht zien. De Nederlandse afvaardiging werd geplaagd door positieve testuitslagen en die bleken haast allemaal te herleiden tot Henry Schut. Hij dirigeerde vanuit de studio in Hilversum zijn met corona besmette troepen en zag dat het goed was. In het vliegtuig met zorgvuldig afgeschermd sporters doken op een onverklaarbare manier ineens verslaggevers op om ons te laten weten dat er een nerveuze sfeer hing, maar in werkelijkheid natuurlijk om later te kunnen berichten over verwoeste sporters in Japanse quarantainehotels.

Volgens mij zal het niet lang meer duren tot de eerste complotdenkers zich melden aan het venster. 'Denk dan toch na', roepen zij. 'Minister Hugo de Jonge kan het toch niet hebben dat Nederland uit Japan terugkeert met een hele lading medailles en kerngezonde sporters. Dan gelooft toch niemand meer dat evenementen heel erg gevaarlijk zijn.'

Inmiddels ben ik zover afgedreven dat ik zelfs deze bizarre theorie niet meer op voorhand durf uit te sluiten. Sterker nog: in mijn verbeelding maak ik het verhaal af en kleur ik de plaatjes in. Henry is deel van een soort Siamese tweeling. Waar hij verschijnt is Hugo Borst nooit ver weg. Haal die desk maar eens weg, denk ik als Henry komt vertellen dat twee volslagen irrelevante boogschutters zilver hebben gewonnen door te verliezen van Zuid-Korea. Wedden dat Hugo op de grond zit. Woord voor woord fluistert hij Henry in op welke manier de

sport het beste om zeep kan worden geholpen. Het virus slaat als een waanzinnige om zich heen, maar gelukkig valt er nog genoeg te zien. Boogschieten voor gemengde paren, op een basket mikken door drietallen. En dan moeten de Paralympics nog beginnen. Nog even en zelfs de grootste sportfanaat smeekt al dat geld volgende keer direct door de sluizen naar de oudjes van Hugo.

Dichter bij huis gaat de discussie in mijn woonplaats Oisterwijk ondertussen over de vraag of onze kersverse astronaut ereburger moet worden. Natuurlijk niet, denk ik verbijsterd. Het idee is te absurd voor woorden. De sympathieke jongen met Dagobert Duck als goede vriend zit er helemaal niet op te wachten jaarlijks het glas te moeten heffen met de burgemeester. Hij heeft al genoeg cadeau gekregen om de rest van zijn leven op te teren. Ik weet echter dat het uiteindelijk toch zal gebeuren. Nood breekt altijd wet. Wij moeten toch met iemand pronken en uit Japan zal de verlossing deze keer niet komen.

Hilarisch

Een vergunning om een grote groep arbeidsmigranten te huisvesten in een Haarens gebouw dat toch even niet gebruikt werd voor zinnige dingen zoals het opleiden van priesters, blijkt van rechtswege te zijn verleend. Dat komt er nu van als ambtenaren vergeten op de kalender te kijken. Dat de gemeente Oisterwijk er maar gelukkig mee is, zullen die ambtenaren waarschijnlijk hebben gedacht. Die veelvraat wilde na Moergestel en Heukelom toch zo graag ook Haaren naar binnen werken. Dan moet hij ook maar op de blaren zitten.

Het bericht is van zichzelf al lichtelijk hilarisch, maar wordt pas echt leuk als aan inwoners van Oisterwijk wordt gevraagd een ontvankelijk bezwaarschriftje in te dienen. Het schijnt de enige manier te zijn om nog aan een inhoudelijke beoordeling toe te komen. Zo ken ik mijn woonplaats weer. Er zijn van die momenten dat ik het programma 'Ook dat nog' verschrikkelijk mis. Misschien kan de lokale omroep aan Hans Böhm vragen of hij nog één keer een onnozele ambtenaar wil nadoen.

De gemeente kan het beste de plaatselijke ondernemer van de wei met zonnepanelen lief aankijken. Als hij het moeilijk vindt – wat ik mij best kan voorstellen – is er vast wel een ambtenaar bereid in diens vrije tijd een handje te helpen bij het formuleren. Die ondernemer wilde ooit ook graag bijdragen aan het huisvesten van arbeidsmigranten, maar voor hem lag er geen vergunning klaar.

Vroeger werden arbeidsmigranten nog gewoon gastarbeiders genoemd. Zij werkten zich het snot voor de ogen in onder andere de Oisterwijkse leerfabriek en werden door de afdeling personeelszaken ondergebracht in pensions op basis van zoveel mogelijk personen per kamer. Soms bleek dat niet iedereen over de juiste papieren beschikte en dan stond ineens de straat vol met van die overvalwagens van de politie. In de krant verscheen dan vervolgens een artikel dat er ruim tweehonderd personen waren opgepakt. Dat klopte natuurlijk niet, maar het leverde wel smakelijke verhalen op, als burens verbijsterd

vroegen waar al die mensen in godsnaam hadden geslapen. Van buiten maakte het huis niet echt een grote indruk.

Over dat laatste hoeft de Haarese weldoener zich geen zorgen te maken. Het gebouw waarvoor de vergunning geldt, is groot genoeg om er desnoods een paar duizend arbeidsmigranten naar binnen te schuiven. En dan blijft er nog plaats over om ze allemaal hun familie op bezoek te laten komen. Zo bekeken mag de gemeente Oisterwijk nog in de handjes knijpen dat de aanvraag beperkt is gebleven tot het huisvesten van een bescheiden aantal harde werkers. Voor hetzelfde geld had zo'n Haarese ambtenaar gezegd dat het beter zou zijn een zekere marge in te bouwen. Haaren zou over niet al te lange tijd overgaan naar Oisterwijk en daar doen de ze nogal moeilijk als het over het onderbrengen van arbeidsmigranten gaat.

Paaldansen

In mijn woonplaats Oisterwijk hangen de zakken met plastic afval sinds kort aan een soort kapstokhaakjes die door de gemeente werden bevestigd aan lantaarnpalen. Bij wijze van proef. Het is aan mij en andere inwoners om te vertellen of het idee een blijvertje is dat landelijk navolging hoort te krijgen. Nee, natuurlijk niet. Het is een onzalig initiatief uit de koker van mensen die geen ander probleem konden bedenken om zich over op te winden. Maar dat wist de gemeente zelf ook wel. Het kost meer moeite om de zakken van die ellendige haakjes te peuten, het hele dorp hangt nu vol met een soort nesten die het zicht op het verkeer belemmeren en je moet er niet aan denken wat zich vervelende jongeren met die rondhangende zakken weten aan te vangen. Ik laat nu alvast optekenen dat ik de troep niet ga opruimen.

Je mag uiteraard niet zeggen dat er vermoedelijk sprake zal zijn geweest van een kennis die de schuur vol had liggen met van die onverkoopbare haakjes, maar denken mag ik het wel. Als Oisterwijk nu eens voor een vriendenprijsje laat zien hoe fijn die haakjes het aanbieden van afval maken. Ik kan mij maar al te goed voorstellen hoe de vraag tijdens een verjaardag ter sprake kwam. Mochten de inwoners er niet aan willen, dan kunnen de haakjes altijd nog gebruikt worden om eikenprocessierupsen in verwarring te brengen. Helpen doet dat niet, maar daaraan is iedereen inmiddels gewend. Plakband of bordjes met 'verboden toegang', niemand kijkt er nog van op dat de gemeente met een ei van Columbus komt dat zich ontpopt als een mislukking.

De zakken met plastic moeten gaan paaldansen, omdat zij anders maar door de straat waaien. Is dat werkelijk het grootste probleem dat wij in Oisterwijk hebben? Ik heb nooit zo'n zak langs zien komen, maar ik geef de gemeente graag het voordeel van de twijfel. Vraag blijft wel wat een stevige storm doet met van die hangende zakken. Ik zou bij de reinigingsdienst voor de zekerheid maar alvast de verloven intrekken en de bezems van verse takken voorzien.

Het is jammer dat ik sommige gelijkenissen niet mag gebruiken. Anders was ik mijn column begonnen met de opmerking dat in Oisterwijk vreemdsoortig fruit te vinden is. Al die met zakken volgehangen lantaarnpalen zien er toch bizar uit. Wie er onvoorbereid in de schemering mee wordt geconfronteerd, schrikt zich waarschijnlijk een hartverzakking. Zeker als het ook nog mistig is. Wie een gevoelige natuur heeft, wordt met een beetje pech levenslang geplaagd door nachtmerries. Laat ik er daarom maar mee afsluiten. Zakken die als trossen druiven aan palen hangen: je moet het gewoon niet willen. Als de gemeente echt iets wil doen aan het probleem, dan is het veel beter ook voor dat soort afval een stevige container te laten maken.

Wij naderen de bodem

In eerste instantie denk ik aan een slechte grap. Een horecaondernemer in mijn woonplaats Oisterwijk deelt door middel van een advertentie mee enkele weken te sluiten wegens vakantie. Dat staat iedereen uiteraard vrij, maar het bericht zet mij wel even op het verkeerde been. Heeft de horeca niet juist een jaar lang aangedrongen op het mogen openen van de deuren? Er ging geen dag voorbij of er kwam een ondernemer op televisie vertellen dat het water tot boven de lippen stond. Minister Wobke Hoekstra moest de diepe Nederlandse zakken binnenstebuiten keren om de zwaar getroffen sector van de ondergang te redden. Om nog iets van het jaar te maken, werden er provisorische loketten ingericht, waar betrokken Oisterwijkers de horeca konden steunen door bekertjes koffie af te halen. En wat doet zo'n ondernemer op het moment dat hij weer gas kan geven? Hij gooit de tent dicht en gaat op vakantie. Ben ik de enige die daar vraagtekens bij zet?

Nu moet ik natuurlijk wel eerlijk blijven. Vakantie is niet alleen voorbehouden aan de helden van de zorg. Ook mensen in de horeca hebben behoefte aan ontspanning in de Spaanse zon na een jaar balanceren op het randje van de afgrond. Je zou kunnen stellen dat het juist een sociaal gebaar is om de collega's uit de reissector ook wat te gunnen.

En misschien kan de reislustige ondernemer sowieso geen personeel vinden voor het bedienen van de gasten. Hij wil best open, maar de krapte op de arbeidsmarkt drukt ook hem hard met de neus op de feiten. De jongens en meisjes die eerst bij hem met koffie en appelgebak liepen te sjouwen, zijn nu bezig om namens de overheid injectieaalden in bovenarmen en wattenstokken in neusgaten te duwen. Daar wordt ook meer voor betaald en de jongens en meisjes hebben dat verschil in inkomen inmiddels leren waarderen. Uiteindelijk zullen zij wel met hangende pootjes terugkeren op het oude nest, maar tot die tijd zullen de ondernemers zichzelf moeten redden.

In betere tijden zou ik het waarschijnlijk niet over de vakantieplannen van een Oisterwijkse ondernemer hebben. Ik bedoel tijden waarin lokale politici de mouwen opstropen om de laatste normale verkeerssituatie te veranderen in een constructie waar niemand in de buurt durft te komen. Dan hoef ik bij het zoeken van een geschikt onderwerp niet uit te wijken naar plan B. Nu heb ik die luxe echter niet. Ik wil het niet blijven hebben over jonge inwoners die door het reizen naar de ruimte en het strijden om Olympische eer laten zien dat meedoen belangrijker is dan winnen. Bovendien durf ik zelf niet eens in een gewoon vliegtuig te stappen en schiet dat zwemmen ook niet echt op. Wat overblijft, is een bericht over een stofwolkje dat van een trein is gewaaid. Wij naderen de bodem. Nog even en ik ga die horecaondernemer vragen of ik mee op vakantie mag.

Geen beter mens

Er zal wel weer iemand beginnen te zeuren over 'ongefundeerde kritiek' – waarvan ik mij overigens niks aantrek – maar sommige berichten zetten mij meteen op scherp. Als bijvoorbeeld een groepje goedgelovige landgenoten onder leiding van een zogenaamde wandelcoach de bossen rond mijn woonplaats Oisterwijk afstruint om het arbeidsleven en de ambities eens goed tegen het licht te houden, prikkelt dat mijn fantasie zo dat ik er wel een column over moet schrijven. 'Kijk', zegt mevrouw de wandelcoach in mijn versie, die natuurlijk geen bedoelde gelijkenis heeft met hoe het er in de bossen werkelijk aan toegaat. Zij ruikt een nietsvermoedend stukje Oisterwijkse natuur uit de grond. 'Elk grassprietje is een kant die jullie kunnen kiezen.'

De deelnemers moeten het mij niet kwalijk nemen, maar daar krijg ik dus echt huiduitslag van en niet zo'n beetje ook. Wie veel geld betaalt - dat soort cursussen kosten altijd een vermogen - om met een zelfbenoemde deskundige naar grassprietjes te kijken, moet inderdaad met spoed in therapie. Wandelen in groepsverband mag dan gezellig zijn, een wondermiddel voor alle kwalen is het niet. De enige die er lekker door binnenloopt, is de mevrouw aan het hoofd van de stoet sprietjestellers. Vermoedelijk heb ik de sfeer nu toch bedorven, dus kan ik het karwei net zo goed afmaken. We kunnen het maar gehad hebben.

Vroeger trokken kwakzalvers met potjes wagensmeer langs de kermessen en maakten boeren, burgers en buitenlui wijs dat hun pijnen daarmee zouden verdwijnen als sneeuw voor de zon. Als de afnemers dat maar hard genoeg geloofden, bleek het soms nog te werken ook. De kracht van inbeelding mag niet onderschat worden.

Toen ik pas kwam kijken in het welzijnswerk, moest ik ook naar een soort coach om flexibel te worden. Volgens mij heb ik het al eens verteld in een column. 'Gestalttherapie' heette de onzin en voor zover ik achteraf kan nagaan heeft het puffen en kinderliedjes zingen

helemaal niks geholpen. De mevrouw die destijds voor coach speelde, zal er wel anders over denken.

Nu moeten mensen die graag wandelend tot inzichten komen dat natuurlijk zelf weten. Zolang ik er geen last van heb, vind ik het prima. Mijn angst is echter dat ik er wel last van ga krijgen. Het bericht staat niet zonder reden in het lokale nieuwsblad. Mevrouw de wandelcoach hoopt een boodschap over te brengen aan de ambtenaren van de gemeente die betaald worden om mij te begeleiden naar een zinvolle toekomst. En omdat Oisterwijkse ambtenaren in dat verband met een natte vinger te lijmen zijn als dat hen ontslaat van de taak zelf iets te verzinnen, neem ik maar liever het zekere voor het onzekere. Wandelen is goed voor de conditie, maar je wordt er geen beter mens van. Als de gemeente geld over heeft, mag dat ook gebruikt worden om er mijn boeken van te kopen.

Onuitgesproken verwijt

Je kunt dit een column uit schaamte noemen. Schaamte over het feit dat ik zo bezig was met mijn eigen zaken, dat ik over het hoofd zag welke prestatie pal voor mijn neus werd geleverd. Schaamte over het ontzeggen van een opgestoken duim toen dat nog verschil maakte. Ik lees het bericht dat de citymarketeer van mijn woonplaats Oisterwijk is gestopt om meer tijd voor zijn privéleven te hebben en ik voel het onuitgesproken verwijt. Hoeveel dagen heb ik in de afgelopen tweeënehalf jaar niet aan hem gedacht? Weet ik wat hij als citymarketeer deed? Zou ik hem op straat zelfs maar herkennen? Nee, dat laatste kan ik hem nu al beloven. Ik ben sowieso al niet zo goed in het herkennen van gezichten en de citymarketeer heeft geen poging gedaan zich in mijn netvlies te branden.

Wat hij de afgelopen jaren wel heeft gedaan, is voor mij ook iets van een mysterie. Oisterwijk dook ineens op in het rijtje mooie gemeenten. Op de gevel van het gemeentekantoor prijkt een bordje om aan dat wapenfeit te herinneren. Ik neem aan dat de citymarketeer er iets mee te maken had en dat de verdienste verder ging dan het ophangen van dat bordje aan de muur. Als het goed is, lokten zijn inspanningen ook extra bezoekers naar Oisterwijk. Bezoekers die behalve een folder uit de kast met promotiemateriaal ook wat substantieels meenamen uit de Oisterwijkse bedrijven.

Het belangrijke werk wordt nu overgenomen door een vrijwilliger. Kennelijk is het na het schetsen van de eerste lijnen niet langer nodig de betaalde diensten van een professional op het terrein van kinderboeken in te roepen. In Nederland mag het allemaal niet veel kosten en Oisterwijk is helaas geen uitzondering op die regel. Na het opstarten van een mooi initiatief wordt zo snel mogelijk gezocht naar een voordeelaanbieding met een vrijwilliger die ook wel wat foldertjes in een kast kan zetten. Uiteindelijk blijkt het altijd een gevalletje duurkoop te zijn, maar dat nemen wij in Oisterwijk voor lief. Tegenvallende resultaten laten zich gemakkelijk verstoppen in nodeloos ingewikkelde evaluaties.

De opgestapte citymarketeer is niet toegekomen aan het ingewikkelde parkeersysteem bij de Boerenbond. Dat vind ik persoonlijk weer een gemiste kans, want op het punt van de zogenaamde gunfactor valt daar heel snel veel winst te boeken. Als Oisterwijk klanten naar het centrum wil halen, dan moet zij die klanten niet confronteren met een soort Chinese puzzel. Iedere zichzelf respecterende citymarketeer weet dat opgekropte frustratie heel slecht is voor de omzet. Gemeentelijke plannen die ondanks alle goede bedoelingen van het ambtelijk apparaat de verkeerde kant op dreigen te gaan, verdwijnen onder zijn bezielende leiding onmiddellijk retour afdeling die er verantwoordelijk voor is. 'Gaan wij niet doen', staat in grote, rode letters op de inhoud van de envelop. 'Als jullie het zo willen, dan proberen jullie dat dorp zelf maar aan de man te brengen. Ik kan toevallig niet toveren.' Mij is het helemaal ontgaan, maar een goede citymarketeer beheerst de kunst de dingen bij de naam te noemen.

Lekker met modder gooien

In mijn woonplaats Oisterwijk staan de zaken weer lekker op scherp. Vanuit Den Haag is vanwege de nijpende situatie gevraagd om met spoed extra woonruimte voor vluchtelingen ter beschikking te stellen. Dan krijgen mensen op de Oisterwijkse wachtlijst het altijd heel benauwd. Zij kennen het principe van de communicerende vaten. Een beetje meer voor de ander en een beetje minder voor hen. Zien zij na tien jaar braaf wachten de verwachte woning alsnog aan hun neus voorbijgaan? Ga terug naar start en fluit maar even naar die mooie toekomst. Natuurlijk begrijp ik dat mensen het dan nodig hebben even stoom af te blazen. Zelf zou ik in een dergelijk geval waarschijnlijk ook alle duvels uit de hel vloeken.

Dit gezegd hebbend, ben ik echter wel van mening dat mensen die niet op een huis zitten te wachten, geen olie op het vuur moeten gooien. En zeker niet als alleen met olie wordt gegooid om er politiek garen bij te spinnen. Dus niet lekker met modder gooien om weer enkele simpele figuren over te halen volgende keer op je te stemmen. Steeds als het gebeurt denk ik: moet het nu echt op die manier, in zulke denigrerende bewoordingen? Probeer je eens voor te stellen hoe het zou overkomen als wij op zoek moesten naar een veilige haven met voldoende te eten en een beschermend dak boven het hoofd. Dan wil je als eerste toch ook niet een scheldwoord naar je hoofd krijgen.

In Oisterwijk mag je zeggen wat je denkt, maar het hoeft toch niet de populistische onzin te zijn waarmee Geert Wilders en Mijnheer de Uil hun zieltjes proberen te winnen. De politiek leider van een toch best grote partij heeft het helemaal niet nodig haar punten te scoren over de rug van mensen die ooit hoopten in Nederland een beter bestaan op te bouwen. Nee, dat zijn niet altijd echte vluchtelingen. Maar het zijn ook niet allemaal 'de rotzakken' waarvoor zij nu worden uitgemaakt door iemand bij wie meestal wel iets eetbaars op tafel staat. Het geeft hen geen recht op een woning, maar wel op een beetje Respect. Het besmeuren van mensen die dat niet verdienen stelt

uiteindelijk vooral de partij die met vuil gooit in een kwaad daglicht. Volgens mij is dat alleen al een goede reden er niet aan te beginnen.

Waarom zou je het ook doen? Wie niet wordt erkend als vluchteling, zal geen voorrang krijgen bij het uitdelen van woningen. Het dient geen enkel doel deze mensen in de discussie te betrekken door het lanceren van een onzinnige opmerking uit de heup. De paar lieden die zich daardoor laten verleiden, wegen niet op tegen de mensen die geen zin hebben bij een dergelijke groep te horen. Ook in de politiek geldt het principe dat goedkoop meestal duurkoop blijkt te zijn.

Een historisch bouwwerk

Mijn woonplaats Oisterwijk moet toch aan de dorpspomp. Ik dacht dat eerdere berichten daarover wel op wishful thinking zouden berusten, maar dat blijkt tegen te vallen. Natuurlijk doet het dat. Er is een heuse initiatiefgroep en dan spelen er sterke krachten. De initiatiefgroep heeft laten weten dat het gemeentebestuur na een jaar wikken en wegen tot een besluit is gekomen. Plotseling zit er vaart in het proces. Er gebeuren dingen op de plek waar het moet gaan plaatsvinden. Initiatiefgroep en gemeentebestuur rekenen er al op volgend jaar de Oisterwijkse cultuurprijs in ontvangst te mogen nemen. Dat laatste verzin ik er alvast bij, dat scheelt volgend jaar weer werk.

Waarom het aanvankelijk zo lang duurde om tot iets van resultaat te komen? Wel, de gemeente wachtte op de benodigde stenen. Dat is niet onbelangrijk voor wie een mooie dorpspomp wil metselen. Met dat doel voor ogen neem je geen genoegen met het eerste de beste steentje uit de bouwmarkt. Goedkoop is altijd duurkoop. In het begin lijkt dat nog wel wat, maar na enkele jaren staan de toeristen al hoofdschuddend naar de pomp te kijken. Waarom is er toch niet even verder gezocht naar een steen van stand? Zoveel haast kon er toch niet mee gemoeid zijn geweest. Oisterwijk zat al zolang zonder dorpspomp.

In het verleden heb ik mij nogal negatief uitgelaten over een dergelijke dorpspomp. Uitspraken waar ik mij nog steeds in kan vinden. Oisterwijk had en heeft geen behoefte aan een neppomp om te verdoezelen dat ooit te haastig naar de sloophamer werd gegrepen. Er staan her en der al genoeg van die zogenaamd oude bouwwerken als kronen in het gebit van het Frankische dorpsplein. Iedereen ziet dat het kunststof is, maar niemand wil degene zijn die het slechte nieuws moet komen vertellen.

De dorpspomp komt bij het gemeentekantoor te staan. Ergens vind ik dat weer wel goed gekozen. Op de plaats van dat gemeentekantoor stond vroeger ook een historisch bouwwerk. Wat straks in dat deel van Oisterwijk staat, vormt in elk geval een passend geheel. Een niet

zo heel mooi gebouw met uitzicht op een ding met een kraan voor water en een kraantje voor bier. De dorpsgidsen zullen de toeristen vragen even de ogen te sluiten en zich voor te stellen hoe het ook had kunnen zijn. Veel van die toeristen hebben dan waarschijnlijk iets van: Zeur niet zo. Het ziet er toch goed uit. En voor dat standpunt valt ook wat te zeggen. Leven in een dorp vol authentieke monumenten gaat op den duur ook vervelen. Dan ga je na enkele maanden ook als niet-drinker op zoek naar een kraantje voor het betere werk.

Het is goed dat er een initiatiefgroep is die zich niet van de wijs laat brengen door de vertraagde levering van een stel stenen. Met het harde hoofd door de bureaucratische muur voor een historisch verantwoord Oisterwijk. Het hoeft van mij alleen niet steeds over een pomp te gaan.

Geen blad voor de mond

Soms spreekt iemand mij op straat aan. Meestal om even te zeggen dat hij of zij het knap vindt dat ik steeds van die leuke columns schrijf. Het is een compliment waarmee ik mij doorgaans geen raad weet en dat ik wat onbeholpen afwimpel. Ik doe mijn best er wat van te maken. En zo bijzonder is het allemaal ook weer niet. Iedereen krijgt het voor elkaar een paar woorden achter elkaar te zetten. Dat was de laatste keer, zie ik de ander dan denken en ik geef hem of haar overschot van gelijk. Lof is aan mij niet besteed. Ik ben toch zo'n beetje het zwijn dat je niet te veel parels moet toewerpen.

Mijn reactie is vaak de dood in de pot, maar heel soms vindt het gesprek tegen de verdrukking in een weg om verder te gaan. Er passeerde onlangs net op het beslissende moment een luid krijsende politiewagen en dat ontlokte de man die van de fiets was gestapt om mij aan te spreken met een zucht de opmerking dat het wel weer om het asielzoekerscentrum zou gaan. Daar is het namelijk niet pluis volgens de berichten die steeds opnieuw de Oisterwijkse gemoederen in beweging brengen.

Omdat ik geen ruzie wil maken met iemand die zojuist uit de kast is gekomen als liefhebber van de betere column met stijl, probeer ik het met de verdediging dat de agenten misschien weer op weg zijn naar een kind dat gered moet worden. Veel bereik ik er niet mee. Wie in de voorbije jaren het lokale nieuws heeft gevolgd, kan zich niet eens meer voorstellen dat de politie ook nog andere taken heeft dan het onder de duim houden van kansloze vluchtelingen.

'Het kan ook zijn dat Marc-Marie Huijbregts op de vuist is gegaan met Ronald Molendijk', gooi ik wat humor in de strijd. Mijn bewonderaar heeft gemist dat Marc-Marie de dj uitmaakte voor een zielige figuur die plaatjes draait op seksfeesten. Hij zit echter op de lijn van Marc-Marie dat het geen wonder is dat Ronald dan af en toe de behoefte krijgt hardwerkende cabaretiers het leven zuur te maken. Zeker nu Katja Schuurman heeft besloten zich te gedragen, vul ik in gedachten aan. Omdat ik niet zeker ben van de reactie, houd ik mijn

woorden binnen. Over Katja die er nu ineens geen pap meer van lust, heb ik het wel een andere keer.

'Die Afghanen mogen van mij best naar Oisterwijk komen', laat mijn fan zich ontvallen. 'Waren ze net lekker bezig hun land op te bouwen en dan draaien wij democratische landen de klok duizend jaar terug.' Op zulke momenten ben ik trots op mijn fans. Zij nemen geen blad voor de mond, maar als puntje bij paaltje komt, staan zij pal voor wie hulp nodig heeft.

Even volhouden nog

De sterrenkinderen in mijn woonplaats Oisterwijk blijven proberen de muren van de coronamaatregelen te slechten. Nog niet met veel succes, dat moet gezegd worden, maar wat niet is kan nog komen. De aanhouder wint, moeten zij maar denken. En anders hebben zij toch een leuke hobby om de tijd door te komen. Steeds maar weer elkaars toekomst in de tarotkaarten lezen gaat tenslotte op den duur ook vervelen.

Nadat de partij van de sterrenkinderen met het nodige gespartel was verwijderd uit de gemeenteraad, vreesde ik even dat zij zouden besluiten voortaan toch maar gehoor te geven aan de roep van het gezonde verstand. Veel mensen zouden dat doen. Maar gelukkig doen wij in Oisterwijk nooit wat de meeste mensen doen. Dat maakt het ook zo leuk er te wonen.

Nadat minister Hugo de Jonge zijn coronatoegangsbewijs lanceerde, kwamen de sterrenkinderen in Oisterwijk direct in actie om onze kostbare vrijheid tot elke prijs te verdedigen. De horecaondernemers op het Oisterwijkse grondgebied werden onvermoebaar bestookt met aanmoedigen dat absurde controleren van QR-codes achterwege te laten en die principiële stellingname uit te dragen met een sticker aan de deur. Het werkt zoals bij de Kinderpostzegels, neem ik aan. Als een sterrenkind nu zijn of haar rondje door de gemeente maakt, kan hij of zij meteen zien welke ondernemer nog behoefte heeft aan nadere uitleg van het probleem.

Als ik het bericht over de vorderingen goed begrijp, valt er voor de sterrenkinderen nog wel wat werk te verzetten. Oisterwijkse ondernemers zijn net zo eigenwijs als de rest van de bevolking. Je kunt ons van alles vertellen, maar dat betekent niet dat wij ons er ook maar iets van aantrekken. Als de sterrenkinderen even de kaarten hadden geraadpleegd, hadden zij dat geweten. Wij houden er niet van als ineens iemand komt vertellen dat wij ons op een bepaalde manier moeten gedragen. Wij maken zelf wel uit of wij wel of niet een QR-

code willen gebruiken en aan stickers op de deur hebben wij al helemaal een broertje dood.

Heel lang zal het gehannes met die code ook niet duren. Die geruststelling wil ik de sterrenkinderen nog wel meegeven. Het systeem is zo ingewikkeld dat de gemiddelde medewerker in de horeca absoluut niet uit de voeten kan met de mogelijkheden tot het omzeilen ervan. Zelfs als groot voorstander van maatregelen tegen corona, moet ik toegeven dat de door minister Hugo gekozen aanpak niet echt waterdicht is. En nu er polsbandjes komen om het bezit van de code aan te tonen, zal het er niet beter op worden, ben ik bang. Er zijn vast al studenten bezig met het opzetten van een handeltje in die richting. Voor wie een zonneauto kan bouwen, moet het maken van een polsbandje niet zo moeilijk zijn. Even volhouden nog, beste sterrenkinderen. Ook jullie mogen straks terug naar het oude normaal.

Heel schimmig

En ik maar denken dat er over Oisterwijk niks meer te melden viel. Hoe erg kan eens mens zich vergissen. Op het eerste gezicht lijkt mijn woonplaats dan wel een oase van rust, maar onder de vredige buitenkant kolkt het als in een overbelaste snelkookpan. Althans: dat is de indruk die ik steeds meer krijg. Een stukje van mij blijft uiteraard hopen dat het allemaal een storm in een glas water blijkt te zijn. Mocht er iemand meelesen die wel op de hoogte is: ik laat mij graag positief verrassen.

Waar gaat het om? Een bericht over projecten die op de valreep mochten snoepen uit de ruif van het gestopte fonds voor maatschappelijke innovatie deed mij heel naïef vragen wat die projecten dan wel precies behelsden. Soms doe ik dat in een opwelling van nieuwsgierigheid. Om op de hoogte te blijven van wat er op sociaal gebied allemaal speelt. Je weet tenslotte nooit of er nog eens door iemand naar wordt gevraagd. In voorgaande jaren werd daar nooit moeilijk over gedaan. Hoe kon ik weten dat ik deze keer met de vraag vol op een zere teen ging staan? Er stond geen disclaimer bij het bericht die waarschuwde voor het gevaar van indiscrete vragen.

De reacties op mijn onvoorzichtige vraag varieerden van helemaal niks, via wat geruststellende geluiden en de duidelijke hint dat ik mij er niet mee heb te bemoeien, tot de weigering er woorden aan vuil te maken. Dat laatste mag natuurlijk, maar zeker uit de hoek van de pers maakt het toch een rare indruk. Ik ben nog opgevoed in de traditie dat journalisten als pitbulls achter de onderste steen aangingen. Vroeger haalde een journalist het niet in zijn of haar hoofd weg te kijken als er ineens heel schimmig werd gedaan over zaken die transparant hoorden te zijn. En mocht er al sprake zijn van verflauwde motivatie, dan was een kleine aansporing voldoende om het heilige vuur weer te doen oplaaien.

Voor zover ik het goed heb begrepen, speelt op de achtergrond een soort conflict over de financiering van de onderzoeksjournalistiek in Oisterwijk. Financiering die kennelijk niet loopt zoals verwacht. Zoiets

moet je de pers in mijn woonplaats niet flikken. Dan zegt die pers bij het eerstvolgende teken van een naar luchtje namelijk: 'Zoek het maar lekker zelf uit.' Een resultaat dat wij in een democratische samenleving volgens mij niet moeten willen.

Welke projecten precies zijn gehonoreerd met Oisterwijkse middelen weet ik nog steeds niet. Inmiddels begin ik echter wel te vermoeden dat er bij de toekenning wellicht - ik moet voorzichtig zijn - niet helemaal precies naar de letter van de voorwaarden is gehandeld. Meer in de trant van: 'Laten wij deze laatste keer eens gek doen en het financiële water naar de zee dragen.' Het is juist om zulke gevaren in te dammen dat ook mijn woonplaats Oisterwijk behoefte heeft aan een journalistiek die wel het naadje van de kous wil weten.

Geen zoden aan de dijk

Het bericht dat een van de raadsleden van mijn woonplaats Oisterwijk de politieke loopbaan tussentijds aan de wilgen hangt, komt bij mij hard binnen. Het was juist zo lekker rustig op het personele front. Zo rustig, dat ik er al geen rekening meer mee hield van die kant nog wat voeding te krijgen voor mijn columns. Zo zie je maar, hoe ook een betrokken columnist zich kan vergissen.

Nog niet zo lang geleden was er qua bezetting van de zetels altijd wel wat te melden. De partijen in de gemeenteraad hadden afgesproken raadsbreed samen te werken en rolden sindsdien vechtend over straat. Een tijdsbesteding die alleen af en toe werd onderbroken om gezamenlijk op een door de raadszaal rennende eekhoorn te jagen en zich door een van de collega's aan de hand van tarotkaarten de toekomst te laten voorspellen. Er gebeurde verder geen hout, maar lachen was het wel.

Volgens de afgegeven verklaring – daar moet je als raadslid natuurlijk wel mee komen als je het bijltje erbij neer gooit – heeft hij zijn volledige aandacht nodig om het eigen bedrijf door de coronacrisis heen te loodsen. Vooralsnog ga ik ervan uit dat het zo is, maar ik houd alle opties open. Wij hebben het hier over een lid van het CDA en die partij heeft niet alleen landelijk, maar ook in Oisterwijk een verleden. Mocht later blijken dat er achter de schermen sprake was van een verziekte sfeer binnen de partij, dan hoor ik het wel. In dat geval zal ik graag op de zaak terugkomen.

Misschien mag ik van de gelegenheid gebruik maken om de raadsleden die blijven op te roepen weer eens op een constructieve manier van zich te laten horen. Lelijke dingen roepen over asielzoekers doet het wel op Facebook, maar verder schieten wij er niet veel mee op. Veel interessanter vind ik het om te horen of er inmiddels al is nagedacht over manieren om de beloften uit de verkiezingsprogramma's waar te maken. Het kan best zijn dat er op dat gebied stappen worden gezet, maar horen doe ik er weinig over.